

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ Α' ΤΟΜΟΥ

Ιανουάριος 1963 — Δεκέμβριος 1964

Τεύχη 1 — 10

*Επιστημονικὸν ὄργανον τοῦ Συλλόγου Παιδαγωγῶν - Ψυχολόγων
Πτυχιούχων Πανεπιστημίων Ἐξωτερικοῦ*

ΕΚΔΟΤΗΣ ΙΩ. ΚΑΜΠΑΝΑΣ ΑΘΗΝΑΙ

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2007

ΚΥΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

	Σελ.	Τεῦχος
<i>Τῆς Συντάξεως</i> : Ἡ ἔκδοσις	1	1
» » : Προβλήματα σχετιζόμενα μετὰ τὴν σύνταξιν ἀναλυτικοῦ προγράμματος	1	B
» » : Ὑπόμνημα πρὸς ἔξοχ. Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Ὀρησκευμάτων	1	4
» » : Πρὸς τὸν δεῦτερον τόμον μας	1	6

Μ Ε Λ Ε Τ Ε Σ

I. ΘΕΩΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ - ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - ΚΡΙΤΙΚΗ

<i>Κ. Ἀνανιάδης</i> : Ἡ ἀγροτική ἐκπαίδευσις στὰ πλαίσια τῆς γενικῆς Παιδείας	15	6
<i>Κ. Ἀνανιάδης - Γ. Μαραγκουδάκης</i> : Ἀγροτική καὶ Ἀγροτεχνική ἐκπαίδευσις στὴν Ἑλλάδα	59	7
<i>Φιλίπ Βερνόν</i> : Σύγχρονοι ἀπόψεις περὶ νοημοσύνης καὶ μετρήσεως αὐτῆς (μεταφρ. Τ. Πασσάκου-Κυριαζοπούλου)	19	2
» » : » »	15	3
<i>Ἄρ. Βουγιούκα</i> : Τὰ φαινόμενα τῆς προσαρμογῆς στὴ λειτουργία τῆς ἀντιλήψεως	3	4
» » : Ἡ διαδικασία τῆς μαθήσεως	51	7
<i>Θεοφράστου Γέρου</i> : «Ἐκπαιδευτικὴ Μεταρρύθμισις» (κριτικὴ)	8	5
<i>Γ. Γεωργιάδης</i> : Τὸ Ἀμερικανικὸν σύστημα ἐκπαιδεύσεως	92	8
<i>Π. Ε. Δέρα</i> : Ὑπαρξισμὸς - Ἀγωγή, Ψυχολογία καὶ Ψυχιατρικὴ	161	9
<i>Ἔρνστ Κασίρερ</i> : Τί εἶναι ἄνθρωπος. Μετάφ. - Σχόλια Θ. Γέρου	9	1
» » : » » » » » »	14	2
» » : » » » » » »	13	3
<i>Βασιλ. Α. Κονιδιτσιώτου</i> : Διαλεκτικὴ Ἀγωγή	3	1
» » : » » » »	11	2
<i>Βασ. Ι. Δαζανᾶ</i> : Abbé de l' Erpée, ὁ θεμελιωτὴς τῆς ἀγωγῆς τῶν κωφαλάλων	215	10
<i>Γεωργίου Μαραγκουδάκης</i> : Ψυχολογία Μαθήσεως καὶ ἀναλυτικὸ πρόγραμμα	140	9
» » : Στοιχεῖα Νευροφυσιολογικῆς Ψυχολογίας	14	1
<i>Ἄντ. Μπενέκου</i> : Εἰσαγωγή στὴν Ψυχολογία τοῦ Bruner	22	2
» » : » » » »	19	3
» » : Προβλήματα καὶ πειραματισμοὶ γύρω ἀπὸ τὴν διδασκαλία τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν	107	8

	Σελ.	Τεύχος
Ι. Σ. Μπρούνερ : «Η έννοια τῆς δομῆς στὴ σύγχρονη Παιδαγωγική» κατὰ μετάφραση Γ. Μαραγκουδάκη καὶ Ἀντωνίου Μπενέκου	11	5
Κ. Πασάκου : Σύγχρονος ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ μέθοδοι εἰς Ψυχολογίαν καὶ Παιδαγωγικὴν	21	1
» » : » » »	32	2
Γ. Κ. Παπαγεωργίου : Δυσκολίες στὴν ἀνάγνωση καὶ γραφὴ .	199	10
Τριαντ. Τριανταφύλλου : Αἱ ἀνθρώπιναι σχέσεις εἰς τὴν Ἀγωγὴν	2	6
Κ. Χάρη : Ἡ ἐπιστημονικότης τοῦ διδασκάλου καὶ ἡ στάθμη τῶν σπουδῶν του	78	7
Λ. Χουσιάδα : Παρατηρήσεις γιὰ τὴν ἐπαγωγικὴ καὶ παραγωγικὴ σκέψη	4	2

II. ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ - ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΦΗΡΜΟΣΜΕΝΗ ΨΥΧΟΛΟΓΙΑ - ΨΥΧΙΚΗ - ΥΓΙΕΙΝΗ

Διδακτικοὶ πειραματισμοὶ

Α. Βουγιούκα : Ἐνα εὐκαιριακὸ θρησκευτικὸ μάθημα	181	9
» » : Ἡ προσφορὰ τοῦ Ζαχ. Παπαντωνίου στὰ παιδικὰ γράμματα	36	2
Θεοφράστου Γέρον : Ἡ Ὄρθογραφία τὸ ὑπ' ἀριθμὸν 1 διδακτικὸν πρόβλημα τοῦ σχολείου	47	3
» » : » » »	35	4
» » : » » »	32	5
Α. Κακαβούλη : Παιδικὰ ἐλαττώματα καὶ ἡ ἀντιμετώπισίς των εἰς τὸ σχολεῖον	39	4
Εὐθ. Κασιώλα : Πορίσματα τέστ Ἀναγνώσεως	30	1
» » : » » »	44	2
» » : » » »	18	4
» » : » » » καὶ Ἀριθμητικῆς	15	5
» » : Τὸ πρόβλημα τῶν καθυστερημένων μαθητῶν στὸ σχολεῖο	186	9
» » : » » »	230	10
Ἀντ. Κρέτση : Ἡ μαθητοποίηση τοῦ μαθητοῦ	26	1
» » : » »	32	2
Γ. Κυριαζοπούλου : Ἡ Σύνταξις τοῦ συγχρόνου Ἀναλυτικοῦ προγράμματος	34	1
» » : » » »	48	2
Ν. Δυμπέρη : Πρότυπα Δημοτικὰ Σχολεῖα	132	8
Γ. Μαραγκουδάκη : Σχέδιον Ἀναλ. Προγραμ. τῆς Α' τάξεως τοῦ Δημ. Σχολείου	1	3

		Σελ.	Τεύχος
	<i>Αντ. Μπενέκου</i> : Συμβολή εις τὸ πρόγραμμα συγκεντρώσεως τῆς διδακτέας ὕλης	24	4
	» » : » » » »	27	6
<i>Τφ</i>	<i>Γ. Ξεκάλου</i> : Τὸ πρόβλημα τῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνικότητος εἰς τὸ παιδί	26	2
»	» » : » » » »	26	3
»	» » : » » » »	12	4
	<i>Εὐαγ. Παπαγιαννάκη</i> : Τὰ τρία «Τί»	21	4
	<i>Δ. Κ. Παλυβοῦ</i> : Ἡ ψυχολογία τῶν πεποικισμένων παιδιῶν	174	9
»	<i>Κ. Πασσάκου</i> : Προσπάθειαι ψυχολογικῆς καὶ Παιδαγωγικῆς παρακολουθήσεως τοῦ μαθητοῦ	195	9
	» » : » » » »	243	10
	<i>Ν. Πετρουλάκη</i> : Πηγαι καὶ μορφῆ μαθήσεως	28	5
	<i>Ἑλπ. Σταματάκη</i> : Ἡ φιλολογία τῶν παιδιῶν	228	10
<i>Ε</i>	<i>Ἰω. Χαραλαμποπούλου</i> : Τὰ προβλήματα τῆς Ψυχικῆς Ὑγιεινῆς τοῦ λαοῦ μας	38	1

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ

	<i>Θ. Γέρον</i> : Educational Strategy for developing Societies τοῦ Adam Curle — Κριτικὴ Ἀνάλυση	90	7
	<i>Τ. Κυριαζοπούλου</i> : Ἡ Ἐπέκτασις τῆς ὑποχρεωτικῆς φοιτήσεως	137	8
	<i>Ἰω. Καμπανᾶ</i> : Ἐπιθεώρηση τοῦ βιβλίου Ἰω. Κυριαζικίδη : «Εἰσαγωγή στὸν ἐπαγγελματικὸ προσανατολισμὸν»	148	10
	<i>Κ. Κίτσου</i> : Ἰδρυσις Ἰνστιτούτου τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς	35	5
	<i>Ν. Μπάρκα</i> : Ἐκθεσις ἀναφερομένη εἰς τὰς ἐργασίας τοῦ ἐν Ἀθήναις συγκληθέντος Διεθνoῦς Συνεδρ. Μαθημ)κῶν	40	6
	<i>Αντ. Μπενέκου</i> : Ἐπιθεώρηση βιβλίου : 1) Ἑλπ. Σταματάκη : «Ἡ ἐπιμόρφωσις τῶν ἐνηλίκων» 2) Reiser - Leythman - Frankl - Lefgren : «Μιὰ προσπάθεια συνενώσεως τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως» Μεταφρ. Σχόλια Τρ. Τριανταφύλλου καὶ Γ. Μαραγκουδάκη. 3) Δ. Κ. Βακάλη : «Ἡ Ἐνιαία Συγκεντρωτικὴ Διδασκαλία»	95	7
	» » : Ἡ ἐπιθεώρησις τοῦ βιβλίου Ν. Πετρουλάκη : «Γενικὴ Διδακτικὴ»	147	8
	<i>Γ. Ζύδη</i> : Στατιστικὴ περὶ ἀνωτάτης ἐκπαιδεύσεως	52	2
	<i>Γ. Ξεκάλου</i> : Διεθνῆς ἐκπαιδευτικὴ κίνησις	43	1
	<i>Κ. Πασσάκου</i> : Βιβλιοκρισία τοῦ βιβλίου «Ἡ Κρήτη τοπίον, ἀνθρωποι, γεγονότα, θρύλοι» — Λ. Γ. Πετρίδη	48	6
	<i>Τ. Τριανταφύλλου</i> : Ὁργάνωσις Σεμιναρίου	56	2

ΙΔΡΥΣΙΣ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Ι. ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ

1. Τὰ θέματα ὀργανώσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν χώραν μας ἀντιμετωπίζονται μὲ λύσεις, αἱ ὁποῖαι στηρίζονται συνήθως εἰς προσωπικὰς ἀπόψεις καὶ εἰκασίας καὶ οὐχὶ εἰς δεδομένα ἐξ ἐπιστημονικῶν ἐρευνῶν ἐπὶ τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος, τὰ ὁποῖα θὰ ἠδύναντο νὰ ἐξαχθοῦν διὰ μετρήσεων, στατιστικῶν ὑπολογισμῶν καὶ συστηματικῆς συγκριτικῆς μελέτης ἐπὶ συναφῶν καταστάσεων.

2. Τὸ πρόγραμμα διδασκείας ὅλης, αἱ μέθοδοι διδασκαλίας καὶ τὰ βοηθητικὰ βιβλία τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων Στοιχειώδους, Μέσης καὶ Ἑπαγγελματικῆς Ἐκπαιδεύσεως δὲν ἀντιμετωπίζονται ὡς θέματα ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ ἠδύναντο νὰ λάβουν χώραν εἰδικοὶ πειραματισμοὶ ἐπιτρέποντες τὴν ἀποδείξιν τοῦ καρποφορωτέρου διδακτικοῦ συστήματος.

3. Ὁ προσανατολισμὸς τῶν ἐφήβων εἰς τὰ διάφορα σχολεῖα καὶ ἐπαγγέλματα, ἡ εἰδικὴ παιδαγωγία τῶν ἀπροσαρμόστων καὶ ἀνωμάλων παιδιῶν καὶ ἐφήβων, ἡ ἐποπτεία τῶν σχολείων καὶ ἡ λαϊκὴ ἐπιμόρφωσις ἀνατίθενται εἰς ἄτομα μὴ ἔχοντα εἰδικὴν ἐπαρκῆ διὰ καταλλήλων σπουδῶν μόρφωσιν.

4. Αἱ ἐπιστῆμαι τῆς ἀγωγῆς (βιολογία, ψυχολογία, κοινωνιολογία, παιδαγωγική, μεθοδολογία) δὲν καλλιεργοῦνται ἱκανοποιητικῶς, διότι δὲν διενεργοῦνται συστηματικαί σχετικαὶ ἐρευναι εἰς πανελλαδικὴν κλίμακα. Ἡ Διοίκησις τῆς ἐκπαιδεύσεως δὲν ἔχει εἰς τὴν διάθεσίν της πορίσματα τῶν ἐπιστημῶν αὐτῶν ἐξ ἐρευνῶν εἰς τὴν ἑλληνικὴν πραγματικότητα.

5. Ἡ φιλοσοφία τῆς ἀγωγῆς δὲν ἀπετέλεσεν εἰς τὴν χώραν μας βασικὴν ἀπασχόλησιν τῶν παιδαγωγῶν, ὥστε νὰ καθορισθοῦν σαφῶς τὰ ἰδεώδη τοῦ πολιτισμοῦ μας, νὰ διαπιστωθοῦν τὰ πνευματικὰ αἰτήματα τοῦ λαοῦ μας, νὰ ἀναζητηθοῦν αἱ πολιτιστικαὶ ἀξίαι ἄλλων λαῶν, νὰ ἐπιτευχθῆ ἡ πνευματικὴ συναλλαγὴ μετὰ Ἰδρυμάτων ἄλλων χωρῶν ἢ Διεθνῶν Ὄργανισμῶν, νὰ ληφθοῦν αἱ ἀνάλογοι θέσεις ἀπὸ ἑλληνικῆς πλευρᾶς εἰς τὴν παγκοσμίως διαμορφουμένην σήμερον φιλο-

κέντρωσις καὶ ἡ ἐκμάθησις 2000 τουλάχιστο βασικῶν λέξεων, μὲ μέθοδο λογικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ.

* Ἐὰν πραγματοποιηθῆ ἡ ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις, σύμφωνα μὲ τὶς δηλώσεις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς Ἑνώσεως Κέντρου, καὶ ἀπλωθῆ ἡ διδασκαλία τῆς μητρικῆς γλώσσας (Δημοτικῆ) καὶ στὶς ἑξὶ τάξεις τοῦ Δημοτικοῦ σχολείου, οἱ συνέπειες τῆς διγλωσσίας εἰς τὴν ὀρθογραφικὴν κατάρτιση τῶν μαθητῶν, θὰ εἶναι μικρότερες. Τότε θὰ χρειασθῆ νὰ ἐμπλουτισθῆ τὸ βασικὸ λεξιλόγιον. Τὰ παιδιὰ θὰ μάθουν περισσότερες ἀπὸ 2000 βασικὰς λέξεις. Αὐτὸ θὰ τὸ δείξῃ ἡ ἐργασία μας στὶς δύο ἀνώτερες τάξεις μὲ τὴν δημοτικὴν γλῶσσαν.

* Τὸ βασικὸ λεξιλόγιον ποὺ θὰ προκύψῃ δὲν θὰ εἶναι ἀκριβῶς τὸ ἴδιον, γιὰ τοὺς μαθητὰς τῶν πόλεων καὶ τῶν χωριῶν, γιὰ τὴν ἀπλοῦς τὰ παιδιὰ τῶν πόλεων ἔχουν διαφορετικὰ βιώματα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῶν χωριῶν. Ἐνῶ θὰ διαφέρῃ στὶς λεπτομέρειας, τὸ σκελετὸν θὰ εἶναι τὸ ἴδιον. Θὰ ἔχῃ μάλιστα τὴν ἴδια περίπου δομὴν γιὰ τὸ ἴδιον εἶναι ὁ ρυθμὸς διανοητικῆς ἀνάπτυξης τῶν παιδιῶν, στὰ χωριὰ καὶ στὶς πόλεις.

Θ. ΓΕΡΟΥ

σοφίαν τοῦ πνεύματος καὶ νὰ ἐπιδιωχθῆ ἡ ἀνάλογος ἀφομοίωσις ὑπὸ τῆς ἐλληνικῆς παιδείας τῶν παραδεκτῶν σήμερον ὑγιῶν ἀντιλήψεων περὶ τῆς βαθυτέρας οὐσίας καὶ περὶ τῆς συγκεκριμένης ὑπάρξεως τοῦ ἀνθρώπου.

6. Καθυστερεῖ ἐπιζημίως εἰσέτι ἢ δι' εἰδικῆς ἐπιμορφώσεως κατανόησις ὑπὸ τῶν ἐργατῶν τῆς παιδείας καὶ ὑπὸ τῶν στελεχῶν τῆς ἐκπαιδευτικῆς διοικήσεως τῶν ταχυτάτων ἐξελίξεων καὶ μεταβολῶν τῆς σήμερον τόσον εἰς παγκόσμιον ὅσον καὶ εἰς Εὐρωπαϊκὴν κλίμακα (Εὐρωπαϊκὴ Κοινότης κ.λ.π.).

7. Οἱ μετεκπαιδευθέντες εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἐκπαιδευτικοὶ μὲ ὑποτροφίαν τοῦ Ι.Κ.Υ. καὶ εἰδικευθέντες εἰς τὰ θέματα τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης, δὲν ἐχρησιμοποίηθησαν εἰσέτι ἐπωφελῶς διὰ τὴν παιδείαν τοῦ ἔθνους μας.

8. Αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐρευναι καὶ ἡ μύησις εἰς αὐτὰς διενεργοῦνται εἰς ἄλλας χώρας εἰς Ἰνστιτούτα Πανεπιστημιακοῦ ἐπιπέδου ἰδρυνόμενα μακρὰν πολυθορῶν κέντρων καὶ ἐρεθισμῶν τοῦ τεχνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῆς κοσμικῆς ζωῆς διὰ τὴν διασφάλισιν τῆς ἀφοσιώσεως τῶν ἐρευνητῶν εἰς τὸ δυσχερὲς ἔργον των.

9. Συμπεράσματα:

α) Ὁ τρόπος ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν χώραν μας καὶ ἡ κατάστασις τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς ἐπιβάλλουν εἰς ἐποχὴν ταχυτάτων ἐξελίξεων καὶ μεταβολῶν τὴν ἰδρυσιν καὶ λειτουργίαν Ἰνστιτούτου τῶν Ἐπιστημῶν τῆς Ἀγωγῆς εἰς τὴν πατρίδα μας.

β) Καταβαλλομένων ὑπὸ τῆς Πολιτείας σοβαρῶν προσπαθειῶν διὰ τὴν οἰκονομικὴν καὶ κοινωνικὴν περιφερειακὴν ἀνάπτυξιν, εἶναι ἀπαραίτητον νὰ καταβληθῶν παραλλήλως ἀνάλογοι προσπάθειαι καὶ διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν ἐπὶ ἐπιστημονικῆς βάσεως.

II. ΟΡΓΑΝΩΣΙΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΤΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Α'. Ἔργον τοῦ Ἰνστιτούτου

Τὸ Ἰνστιτούτον τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς ἐπιτελεῖ ἔργον: α) ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης καὶ β) ἐκπαιδεύσεως στελεχῶν τῆς Παιδείας:

1. Ἡ ἐπιστημονικὴ ἐρευνα διενεργεῖται ἐπὶ θεμάτων:

- τῆς παιδαγωγικῆς ψυχολογίας.
- τῆς πειραματικῆς παιδαγωγικῆς.
- τῆς συγκριτικῆς παιδαγωγικῆς.
- τῆς φιλοσοφίας τῆς Παιδείας.

2. Τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἔργον ἀναφέρεται εἰς τὴν εἰδικὴν μόρφωσιν:

- Καθηγητῶν Ψυχολογίας.
- Καθηγητῶν Παιδαγωγικῆς.
- Στελεχῶν Ψυχολογικῆς καὶ Παιδαγωγικῆς ἐρεῦνης.
- Ἐπιθεωρητῶν Ἐκπαιδεύσεως.
- Σχολικῶν Συμβούλων.
- Ἐπαγγελματικῶν προσανατολιστῶν.
- Στελεχῶν τῆς θεραπευτικῆς Παιδαγωγικῆς.

3. Ἡ εἰδικὴ μόρφωσις ἐπιτυγχάνεται μὲ τὴν παρακολούθησιν μαθημάτων καὶ τὴν ἐνεργὸν συμμετοχὴν εἰς τὰς ἐργασίας τῶν ἐργαστηρίων καὶ τῶν σπουδαστηρίων.

Τὸ ἐκπαιδευτικὸν ἔργον ἐκτείνεται καὶ εἰς τὴν ἐπιμόρφωσιν τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν τῶν σχολείων Στοιχειώδους, Μέσης καὶ Ἐπαγγελματικῆς ἐκπαίδευσως διὰ τῆς παρακολουθήσεως εἰδικῶν ἢ ὀρισμένου κύκλου τακτικῶν μαθημάτων.

Β' . Ἔργαστήρια ἐπιστημονικῆς ἐρεύνης καὶ σπουδαστήρια

I. Ἔργαστήρια

1. Παιδαγωγικῆς (μὲ διάφορα τμήματα).
2. Ψυχολογίας (μὲ διάφορα τμήματα).

II. Σπουδαστήρια

1. Φιλοσοφίας τῆς Παιδείας.
2. Συγκριτικῆς Παιδαγωγικῆς.
3. Ὁργανώσεως καὶ Διοικήσεως τῆς Ἐκπαίδευσως.

Γ' . Διδασκόμενα μαθήματα

1. Γενικὴ Παιδαγωγικὴ.
2. Πειραματικὴ Παιδαγωγικὴ.
3. Μεθολογία τῆς μαθήσεως καὶ τῆς σχολικῆς ζωῆς.
4. Συγκριτικὴ Παιδαγωγικὴ.
5. Φιλοσοφία τῆς Παιδείας.
6. Ἱστορία τῆς παιδείας.
7. Ὁργάνωσις, διοίκησις καὶ ἐποπτεία τῆς ἐκπαίδευσως.
8. Κοινωνιολογία.
9. Πειραματικὴ ψυχολογία.
10. Ψυχολογία τοῦ ἐξελισσομένου ἀνθρώπου.
11. Ψυχολογία τῶν ἀνθρωπίνων σχέσεων.
12. Κλινικὴ Ψυχολογία.
13. Θεραπευτικὴ Παιδαγωγικὴ.
14. Σχολικός - ἐπαγγελματικός προσανατολισμός.
15. Στατιστικὴ εἰς τὴν Ψυχολογίαν καὶ εἰς τὴν Παιδαγωγικὴν.

Δ' . Ἐπιστημονικὸν καὶ διδακτικὸν προσωπικὸν

- I. Τακτικαὶ ἔδραι καθηγητῶν : 2.
 1. Παιδαγωγικῆς.
 2. Ψυχολογίας.
- II. Τακτικαὶ ἔδραι ὑφηγητῶν (δυνάμεναι νὰ προαχθῶσιν εἰς ἔδρας τακτικῶν καθηγητῶν) : 3.
 1. Κλινικῆς Ψυχολογίας.
 2. Ὁργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς ἐκπαίδευσως.
 3. Στατιστικῆς εἰς τὴν Ψυχολογίαν καὶ Παιδαγωγικὴν.
- III. Τακτικαὶ ἔδραι βοηθῶν : 8.

Λιὰ τὰ τμήματα τῶν Ἔργαστηρίων καὶ διὰ τὰ Σπουδαστήρια.

Ε' . Λειτουργία τοῦ Ἰνστιτούτου

- Ἡ λειτουργία τῶν Ἐργαστηρίων καὶ τῶν Σπουδαστηρίων.
- Τὸ πρόγραμμα μαθημάτων δι' ἑκάστην εἰδικότητα.
- Τὰ προσόντα καὶ αἱ προϋποθέσεις ἐγγραφῆς φοιτητῶν.
- Οἱ χορηγούμενοι τίτλοι κατὰ εἰδικότητα.
- Αἱ ὑποχρεώσεις τῶν φοιτητῶν εἰς ἐξετάσεις καὶ ἐπιστημονικὰς ἐργασίας.
- Αἱ σχέσεις μετ' ἄλλων ἰδρυμάτων καὶ σχολείων διὰ τὴν διενέργειαν τῆς ἐπιστημονικῆς ἐρεῦνης.
- Αἱ σχέσεις μετὰ τῆς διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως.
- Τὰ προσόντα τῶν ἐπιθυμούντων νὰ καταλάβουν θέσεις ἐπιστημονικοῦ καὶ διδακτικοῦ προσωπικοῦ.
- Αἱ θέσεις βοηθητικοῦ καὶ ὑπηρετικοῦ προσωπικοῦ.
- Ὁ ὑλικὸς ἐξοπλισμὸς καὶ οἱ οἰκονομικοὶ πόροι καὶ αἱ δαπάναι ρυθμίζονται δι' εἰδικοῦ ἐσωτερικοῦ κανονισμοῦ τοῦ Ἰνστιτούτου.

ΣΤ' . Προϋποθέσεις

1. Οἱ ἀναλαμβάνοντες τὴν εὐθύνην τοῦ ἐρευνητικοῦ ἔργου δεόν νὰ εἶναι ἀπαραιτήτως διδάκτορες τῶν ἐπιστημῶν τῆς ἀγωγῆς καὶ νὰ ἔχουν ἤδη προβῆ ἐπιτυχῶς εἰς παιδαγωγικὰς ἐρεῦνας. Οἱ συνεργάται καὶ οἱ βοηθοὶ τῶν δύνανται νὰ εἶναι πτυχιούχοι καὶ διπλωματοῦχοι εἰδικῶν παιδαγωγικῶν σχολῶν, διαπιστουμένης τῆς εἰδικεύσεώς των οὐχὶ μόνον διὰ τῶν τίτλων σπουδῶν ἀλλὰ καὶ διὰ βεβαιώσεων περὶ τῶν διδαχθέντων μαθημάτων, περὶ τῶν πραγματοποιηθεισῶν ἐργασιῶν κ.λ.π.
2. Ἡ ἔδρα τοῦ Ἰνστιτούτου δεόν νὰ ὀρισθῆ εἰς πόλιν μὲ εὐρείαν ἐνδοχώραν, διὰ νὰ ὑπάρχη εὐχέρεια δι' ἐκτεταμένας ἐρεῦνας.
3. Ἀπαραίτητον εἶναι νὰ ἰδρυθοῦν παραρτήματα τοῦ Ἰνστιτούτου εἰς μεγάλα κέντρα ὄλων τῶν διαμερισμάτων, διὰ νὰ συγκεντροῦνται δεδομένα ἀπὸ ὁλόκληρον τὴν χώραν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΙΤΣΟΣ
Διδάκτωρ τῆς Παιδαγωγικῆς τοῦ
Πανεπιστημίου τῆς Γενεύης. — Ὑ-
ποδιευθυντῆς Παιδαγ. Ἀκαδη-
μίας Ἰωαννίνων.

Τὸ Β' μέρος τοῦ ἄρθρου τοῦ κ. Ἀντ. Μπενέκου ὑπὸ τὸν τίτλον «ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΗΣ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΔΑΚΤΕΑΣ ΥΛΗΣ» δὴ δημοσιευθῆ εἰς τὸ ἐπόμενον τεῦχος.

